

Roman Leljak na seji predsedstva društva Huda jama 12. 9. 2016

1. 1.V imenu Društva Huda Jama sem začel pogovore s predsednikom države g. Borut Pahorjem maja 2015 leta. Državna komisija je takrat predlagala, da se nesrečniki, ki so od 2009 bili nametani v plastičnih škatlah, premestijo v miniaturne aluminjske krste in ostanejo v rudniku kjer so. Za okoli 2000 žrtev, ki so ostale v šahtu, pa je Komisija predlagala, da kar ostanejo v šahtu. Na nje se je vrglo meter zemlje, vodoravno in navpično pa so se na vrhu šahta zgradila dvojna železna vrata. Pri ogledu smo imeli občutek, da so iz zaporov na Dobu prinesli celico.

Zato sem dal predlog, da se v skladu z civilizacijskim načelom, da ljudje ne morejo biti pokopani v rudniku, te žrtve eksumira, prenese v kostnico, ki je v Mariboru zgrajena 2006 leta, se jih tam skupaj enovito pokoplje in počaka na možnost individualnega pokopa ali pa skupnega pokopa na urejeni lokaciji.

Imel sem v mislih, da bo znanost v bodočnosti zagotovo napredovala glede DNK analiz. Dalje sem predvideval, da zagotovo vemo, da je v Beogradu ohranjeno gradivo taborišča Teharje (Ta je tudi v popisu gradiva, ki naj bi se iz Beograda vrnil v R Slovenijo), torej obstaja realna možnost tudi, da pridemo do popisa žrtev.

Takšna ureditev bi bila torej pietetna, dostojna žrtvam. Kostnica v Mariboru ima v svoji notranjosti tudi posebne prostore in pogoje za izvedbo DNK analiz.

Takšno rešitev je predsednik g. Pahor načelno tudi sprejel. Žal takšen predlog ni bil sprejet od Državne komisije in Vlade RS. Omenjalo se je posebno pripravo kosti, nekakšno pranje kosti za pripravo v kostnico. Ve se, da je Vlada RS celo omenjala sežig organskih ostankov in podobno.

Jemanje DNK vzorcev in pokop v pokopno polje v zemljo je samo po sebi konfliktno. Torej, če se bo našel sorodnik žrtve, bodo pokopno polje ponovno odkopavali in poiskali 208 kosti človeka, da bi ga vrnilo svojcem v individualni pokop. Sami pa veste, da bodo žrtve v pokopnem polju pokopane enovito, skupaj in ne individualno.

Gre torej za pohlep, za denar, ki že dolga leta spremlja ureditev povojnih grobišč. Sodna medicina in razna podjetja bodo spet služila.

Preiskovalni sodnik v Celju je leta 2009 Sodni medicini plačal preko pol milijona evrov za prenos malo manj kot 800 žrtev iz enega jaška v plastične zaboje. Za ta denar pa ne vemo niti koliko je bilo moških in koliko žensk, otrok...

1. 2. Košnica

Že leta 1989 sem sam sondiral grobišče v Košnici in potrdil, da je bilo to morišče. Kasneje smo našli tri morišča v Košnici (1,2, in 3). Zaman sem 25 let opozarjal, da je potrebno ljudi iz morišča, ki je v močvirju, ekshumirati in pokopati. Konec leta 2015 sem predlagal, da to naredimo sami. Od pristojnega ministrstva je Društvo Huda Jama začelo s postopkom pridobivanja dovoljenja. Zakon o pogrebni službi je to omogočal.

Načrtovali smo odprtje vseh treh morišč, ocenjujemo, da gre za okoli 600 žrtev, vse skupaj pa bi pokopali v kostnici v Mariboru.

S prostovoljnim delom, plačilom strokovnjakov, ki jih moramo imeti v skladu z Zakonom, in strojev - bi vse skupaj izvedli za 30.000 evrov.

Žal je med postopkom začel veljati novi Zakon, ki je bil predlagan s strani NSi. Ta Zakon onemogoča zaseben odkop, oziroma postopanje v skladu z Zakonom o pogrebni službi. Zakon prisiljuje, da zainteresirani za prekop sklene pogodbo z Državno komisijo, plača storitev in Državna komisija izvede izkop in pokop. Ta Zakon je torej nad Zakonom o pogrebni službi, ki velja za vse ljudi v Sloveniji (torej za vsa pogrebna podjetja). Monopol daje samo Državni komisiji, ki je tudi takšen zakon predlagala in ga preko »naivne« NSi spravila v proceduro. Največja vladna stranka je potem Zakon podprla, ker je NSi obljubila podporo fiskalnemu zakonu. Ta kupčija se je tudi zgodila.

Ponovno, denar in samo denar.

Zaradi pritiska Društva Huda Jama je Državna komisija letos začela z deli v Košnici. Za izkop Košnice 3, torej samo enega od grobišč je plačala 80.000 evrov. Na moje vprašanje ali bodo ekshumirali tudi ostala dva, pa je izvajalec odgovoril, in to je potrdil tudi g. dr. Dežman, da bodo to storili v prihodnjih letih.

Torej kljub temu, da so tam vsi stroj in ustrezno moštvo za delo in bi bilo gospodarno ter smotrno urediti vsa tri grobišča, je odločitev, da se letos uredi le eno. Vsako leto torej eno grobišče in vsako leto 80.000 evrov stroškov.

Žal, tako se dela.

1. 3. Rudnik Pečovnik pri Celju

Rudnik Pečovnik je zaprt maja 1945. leta. Nahaja se v isto imenovanem kraju pri Celju. Po pričevanju ljudi in ob drugih dejstvih je neizpodbitna resnica, da so v ta šaht globok skoraj 200 metrov v tistih majskih dneh, pomladi 1945. leta zmetali okoli 12.000 predvsem hrvaških vojakov.

Zmetali so jih do 65 metra višine, pokrili z večjo količino lesa in zasuli z 60 metrov zemlje. Les je bil namenjen zato, da potem, ko bodo telesa razpadla, da ne bi prišlo do sesedanja zemljišča na vrhu.

Državna komisija je sprejela odločitev, da bo letos avgusta sondirala to morišče. Z vrtanjem so želeli priti do posmrtnih ostankov, spustiti kamero in zabeležiti notranjost.

Država je v ta namen namenila 25.000 evrov. Žal so iz ne vem kakšnih razlogov naročili samo 30 metrov globoko sondiranje. Po mojem protestu, da to nima smisla, da je to zapravljanje denarja, da je potrebno vrtati vsaj do 65 metrov, je ostalo samo pri mojem protestu in tako seveda ni mogoče priti do trupel žrtev...

Spomnimo se, da je je bilo v Hudi Jami zasuto 100 m jaška.

Odnos do Hude Jame

Prispeval Roman Lejak

Petek, 23 September 2016 14:29 -
